

พระราชบัญญัติว่าด้วยการทำพินัยกรรม

พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระราชบัญญัติ ป.ร.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรถวายคำปรึกษาว่า สมควรรวบรวมกฎหมายข้อบังคับเกี่ยวกับแบบพิธีอันต้องปฏิบัติในการทำพินัยกรรมขึ้นไว้ให้บริบูรณ์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎรตั้งต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการทำพินัยกรรม พุทธศักราช ๒๔๗๕”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ตั้งแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป ให้ยกเลิกบทกฎหมาย พระราชบัญญัติ หรือข้อบังคับอันว่าด้วยเรื่องการทำพินัยกรรม และแบบพิชอันต้องปฏิบัติในการทำพินัยกรรมนั้นเสีย แต่พินัยกรรมที่ได้ทำขึ้นตามบทบัญญัตินั้น ๆ ก่อนวันใช้พระราชบัญญัตินี้ท่านว่ายังคงสมบูรณ์อยู่

มาตรา ๔ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำขึ้นได้ก็แต่ตามแบบใดแบบหนึ่งตั้งที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำตามแบบต่อไปนี้ก็ได้

(๑) ต้องทำเป็นหนังสือ

(๒) ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อ

(๓) ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อต่อหน้าพยาน

อย่างน้อยสองคน

(๕) พยานอย่างน้อยสองคนต้องรับรองลายมือชื่อของผู้ทำพินัยกรรมพร้อมทั้งจดลงไว้ เป็นสำคัญว่าพินัยกรรมนั้นได้ส่งลายมือชื่อต่อหน้าตน ในการนี้พยานเหล่านั้นต้องอยู่พร้อมกันณที่นั้นและส่งลายมือชื่อ กับทั้งระบุวันเดือนปีลงไว้ด้วย

การขูดลบเพิ่มเติมหรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นซึ่งพินัยกรรมนั้น ท่านว่าไม่สมบูรณ์ เว้นแต่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขอย่างเดียวกันกับการทำพินัยกรรมนั้นเอง

มาตรา ๖ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำเป็นเอกสารเขียนเองทั้งฉบับก็ได้ กล่าวคือ ผู้ทำพินัยกรรมต้องเขียนด้วยมือของตนเอง ซึ่งข้อความทั้งหมด วัน เดือน ปี และลายมือชื่อของตน

การขูดลบ เพิ่มเติม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่างอื่นซึ่งพินัยกรรมนั้น ท่านว่าไม่สมบูรณ์ เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรมจะได้ส่งลายมือชื่อกำกับไว้

บทบัญญัติมาตรา ๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ท่านมิให้ใช้บังคับแก่พินัยกรรมที่ทำเป็นเอกสารเขียนเองทั้งฉบับ

มาตรา ๗ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำเป็นเอกสาร
มหาชนก็ได้ในกรณีเช่นนี้

(๑) ผู้ทำพินัยกรรมต้องไปแจ้งข้อความที่ตนประสงค์
จะให้ใส่ไว้ในพินัยกรรมของตนต่อนายอำเภอต่อหน้าพระยาน
อย่างน้อยสองคน

(๒) นายอำเภอต้องจดข้อความที่ผู้ทำพินัยกรรมแจ้ง
ให้ทราบนั้นลงไว้ และอ่านข้อความนั้นให้ผู้ทำพินัยกรรม
และพระยานฟัง

(๓) เมื่อทราบแน่ว่าข้อความที่นายอำเภอจดนั้นเป็น
การถูกต้องตรงกันกับที่ผู้ทำพินัยกรรมแจ้งไว้แล้ว ให้ผู้ทำ
พินัยกรรมและพระยานลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ

(๔) ข้อความที่นายอำเภอจดไว้ นั้น ให้นายอำเภอ
ลงลายมือชื่อและลง วัน เดือน ปี ทั้งจดลงไว้ด้วยตนเอง
เป็นสำคัญว่าพินัยกรรมนั้นได้ทำขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติ
อนุมาตรา ๑ ถึง ๓ ข้างต้น แล้วประทับตราตำแหน่งไว้เป็น
สำคัญ

การขูดลบ เพิ่มเติม หรือการแก้ไขเปลี่ยนแปลงอย่าง
อื่นซึ่งพินัยกรรมนั้น ท่านว่าไม่สมบูรณ์ เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรม
พระยานและนายอำเภอจะได้ลงลายมือชื่อหรือลงนามย่อกำกับ
ไว้

มาตรา ๘ การทำพินัยกรรมแบบเอกสารมหาชนนั้น ท่านว่าจะทำนอกที่ว่าการอำเภอก็ได้ เมื่อมีการร้องขอเช่นนั้น

มาตรา ๘ พินัยกรรมนั้น ท่านว่าจะทำเป็นเอกสารลับก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น

(๑) ผู้ทำพินัยกรรมต้องลงลายมือชื่อในเอกสาร

(๒) ผู้ทำพินัยกรรมต้องผนึกเอกสารนั้น แล้วลงลายมือชื่อคร่อมรอยผนึกนั้น

(๓) นำเอกสารผนึกนั้นแสดงต่อนายอำเภอและพระยานอย่างน้อยสองคน และให้ถ้อยคำต่อบุคคลทั้งหมดเหล่านั้นว่า เอกสารนั้นเป็นพินัยกรรมของตน ถ้าเอกสารนั้นผู้ทำพินัยกรรมมิได้เป็นผู้เขียนเองโดยตลอดไซ้ ผู้ทำพินัยกรรมจะต้องแจ้งนามและภูมิลำเนาของผู้เขียนให้ทราบด้วย

(๔) เมื่อนายอำเภอจดถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรม วันเดือน ปี ที่นำเอกสารมาแสดงไว้บนซองเอกสารนั้น และประทับตราตำแหน่งแล้ว ให้นายอำเภอผู้ทำพินัยกรรมและพระยานลงลายมือชื่อบนซองนั้น

ท่านให้ใช้บทบัญญัติมาตรา ๖ วรรค ๒ บังคับแก่การทำพินัยกรรมแบบเอกสารลับด้วย

มาตรา ๑๐ ถ้าบุคคลผู้เป็นทั้งใบ้และหูหนวก หรือผู้
ที่พูดไม่ได้ มีความประสงค์จะทำพินัยกรรมเป็น แบบเอกสาร
ลับไซร์ ให้ผู้นั้นเขียนด้วยตนเองบนซองเอกสารต่อหน้า
นายอำเภอและพระยานซึ่งข้อความว่า เอกสารที่ผืนกั้นนั้นเป็น
พินัยกรรมของตน แทนการให้ถ้อยคำดังที่กำหนดไว้ใน
มาตรา ๕ (๓) และถ้าหากมีผู้เขียนก็ให้เขียนชื่อกับภูมิลำเนา
ของผู้เขียนพินัยกรรมนั้นไว้ด้วย

ให้นายอำเภอจดลงไว้บนซองเป็นสำคัญว่า ผู้ทำพินัย
กรรมได้ปฏิบัติตามข้อความในวรรคต้นแล้วแทนการจดถ้อย
คำของผู้ทำพินัยกรรม

มาตรา ๑๑ ถ้าพินัยกรรมใดซึ่งทำขึ้นตามความในมาตรา
๕ หรือ ๘ นั้น ทำยังไม่ถูกต้องตามแบบซึ่งระบุไว้ในมาตรา
เหล่านั้น ท่านว่าพินัยกรรมนั้นอาจสมบูรณ์เป็นพินัยกรรม
แบบเอกสารเขียนเองทั้งฉบับตามความในมาตรา ๖ ได้ หาก
ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งมาตรานั้น

มาตรา ๑๒ เมื่อได้ทำพินัยกรรมตามแบบดังระบุไว้ใน
มาตรา ๗, ๘ และ ๙ แล้ว ถ้าผู้ทำพินัยกรรมจะเรียกในเวลา
ใด ๆ ให้นายอำเภอส่งมอบพินัยกรรมนั้นแก่ตน นาย
อำเภอจำต้องส่งมอบให้

ถ้าพินัยกรรมนั้นทำเป็นแบบเอกสารมหาชนไว้ ก่อนส่งมอบพินัยกรรม ให้นำอำเภอคัดสำเนาพินัยกรรมไว้ แล้วลงลายมือชื่อประทับตราตำแหน่งเป็นสำคัญ สำเนาพินัยกรรมนั้นต้องเก็บไว้ โดยวิธีที่จะเอาออกเปิดเผยแก่บุคคลอื่นใดไม่ได้ ในระหว่างที่ผู้ทำพินัยกรรมยังมีชีวิตอยู่

มาตรา ๑๓ ถ้าบุคคลใดตกอยู่ในอันตรายใกล้ความตาย และโดยพฤติการณ์ที่เป็นอยู่ บุคคลนั้นไม่สามารถจะทำพินัยกรรมให้ถูกต้องตามแบบที่ระบุไว้ในมาตรา ก่อน ๆ ได้ ไซ้ ท่านว่าให้ปฏิบัติตามแบบต่อไปนี้

(๑) ผู้ทำพินัยกรรมต้องแสดงด้วยวาจาหรือด้วยอาการ ภิรยว่าต้องการให้ใส่ข้อความอะไรลงในพินัยกรรมบ้าง การแสดงเช่นนี้ต้องแสดงต่อผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน หรือนายตำรวจ หรือผู้ทำการในหน้าที่นายตำรวจ หรือนายสิบตำรวจ และต้องต่อหน้าพะยานสามคน

(๒) ให้เจ้าพนักงานที่กล่าวนั้นจดความประสงค์ของผู้ทำพินัยกรรมตามที่ได้แสดงมานั้นลงไว้เป็นหนังสือ แล้วอ่านให้ผู้ทำพินัยกรรมและพะยานฟัง เมื่อผู้ทำพินัยกรรมและพะยานเห็นว่าข้อความที่จดไว้นั้นถูกต้องแล้ว ก็ให้ลงลายมือชื่อไว้ทุกคน และลงวัน เดือน ปี ไว้ด้วย

(๓) เจ้าพนักงานพร้อมด้วยพะยานต้องรับนำเอกสารที่
ทำขึ้นนั้นไปส่งมอบต่อนายอำเภอโดยมิชักช้า ให้นายอำเภอ
ผนึกเอกสารนั้นและประทับตราตำแหน่งเป็นสำคัญ ให้
เจ้าพนักงาน ดังกล่าวนี้และพะยาน ลงลายมือชื่อพร้อมรอย
ผนึกนั้น

ถ้าตามพฤติการณ์จะปฏิบัติตามบทบัญญัติในอนุมาตรา (๒)
ไม่ได้ไซ้ ให้ผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันหรือตำรวจพร้อมด้วย
พะยานสามคนไปยังนายอำเภอโดยมิชักช้า ให้นายอำเภอ
จัดทำพินัยกรรมขึ้นตามถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรม โดยอนุโลม
ตามบทบัญญัติมาตรา ๗ แล้วจดลงไว้เป็นสำคัญว่าพินัยกรรม
นั้นได้ทำถูกต้องตามบทบัญญัติมาตรา ๑๓ แล้ว

มาตรา ๑๔ ถ้ากรณีเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓ เกิด
ในเรือเค็รทะเลระหว่างเค็รทาง ให้นายเรือเป็นผู้รับคำ
บอกกล่าวเหมือนเป็นผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันหรือตำรวจ และ
ให้ใช้บทบัญญัติที่กล่าวในมาตรานั้นบังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๕ เมื่อเอกสารอันเป็นพินัยกรรมนั้นประกอบ
ขึ้นด้วยกระดาษหลายแผ่น และบุคคลอื่นนอกจากผู้ทำพินัย
กรรมเป็นผู้เขียนทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ผู้ทำพินัยกรรม
ลงลายมือชื่อกำกับกระดาษนั้นทุกแผ่น

ถ้าการทำพันธกรรมได้เขียนบนแผ่นกระดาษอันมิได้มีลายมือชื่อกำกับไว้ตามความในวรรคก่อน ผู้รับประโยชน์แห่งพันธกรรมนั้นต้องพิสูจน์ว่า การได้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้ทำพันธกรรม

มาตรา ๑๖ เมื่อผู้ทำพันธกรรมจะต้องลงลายมือชื่อตามมาตรา ๕, ๗, ๘, ๑๓, ๑๔, และ ๑๕ ไซ้ ท่านว่าเพียงแต่ได้พิมพ์ลายนิ้วมือไว้วันที่และตามวิธีตั้งระบุไว้ในมาตรานั้น ๆ ก็สมอับลงลายมือชื่อ แต่ต้องมีพะยานลงลายมือชื่อรับรองสองคน

มาตรา ๑๗ เมื่อคนในบังคับสยามจะทำพันธกรรมในเมืองต่างประเทศ พันธกรรมนั้นอาจทำตามวิธีซึ่งกฎหมายของประเทศที่ทำพันธกรรมนั้นบัญญัติไว้

อนึ่งท่านว่าจะทำตามแบบที่กฎหมายไทยบัญญัติไว้ก็ได้ และในกรณีเช่นนั้น อำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานทูตหรือกงสุลฝ่ายสยามเป็นผู้ใช้ตามขอบแห่งอำนาจของตน

มาตรา ๑๘ ท่านว่าผู้ทำพันธกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อความในพันธกรรมนั้นให้พะยานทราบ เว้นแต่กฎหมายจะไว้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๕ บุคคลที่รับราชการทหารบกหรือทหารเรือ หรือทำการเกี่ยวข้องกับกรมกองทหารบกหรือทหารเรือ นั้น ท่านว่าในระหว่างสงครามจะทำพินัยกรรมตามแบบที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๓ ก็ได้ และในกรณีเช่นนั้น อำนาจและหน้าที่ ของนายอำเภอตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทหาร หรือข้า ราชการฝ่ายทหารบกหรือทหารเรือชั้นสัญญาบัตรเป็นผู้ใช้

ถ้าผู้ทำพินัยกรรมนั้นป่วยเจ็บหรือต้องบาดเจ็บและอยู่ใน โรงพยาบาลไซร์ ท่านว่าอำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอ ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายแพทย์แห่งโรงพยาบาลเป็นผู้ ใช้

ถ้าผู้ทำพินัยกรรมนั้นตกอยู่ในอันตรายใกล้ความตาย ท่านว่าอาจทำพินัยกรรมตามบทบัญญัติมาตรา ๑๓ ได้ และ ในกรณีเช่นนั้น อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานตาม มาตรา ๑๓ (๑) ให้นายทหาร หรือข้าราชการฝ่ายทหารบก ทหารเรือชั้นสัญญาบัตรหรือประทวนเป็นผู้ใช้ แต่ส่วน อำนาจและหน้าที่ของนายอำเภอนั้น ให้นายทหาร หรือ ข้าราชการฝ่ายทหารบก หรือทหารเรือชั้นสัญญาบัตรเป็นผู้ใช้

มาตรา ๒๐ เว้นแต่ไม่สามารถจะทำได้เนื่องจากการตก อยู่ในอันตรายใกล้ความตาย หรือโดยพฤติการณ์ที่เป็นอยู่

ท่านว่าบุคคลต่อไปนี้จะเป็นพะยานในการทำพินัยกรรมไม่ได้

- (๑) ผู้เยาว์
- (๒) บุคคลผู้ถูกศาลสั่ง แส่ตั้งว่า เป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (๓) ทายาทโดยชอบธรรมของผู้ทำพินัยกรรม หรือผู้รับมรดกตามพินัยกรรม
- (๔) สามเณรียา หรือผู้สืบสันดานของทายาทโดยชอบธรรมของผู้ทำพินัยกรรม หรือของผู้รับมรดกตามพินัยกรรม
- (๕) นักโทษซึ่งกำลังถูกจำคุกอยู่
- (๖) บุคคลผู้ต้องคำพิพากษาให้ลงโทษตามมาตรา ๑๕๕ ถึง ๑๖๒, ๒๒๒ ถึง ๒๓๑ แห่งกฎหมายลักษณะอาญา แต่กำหนดเวลาเป็นพะยานไม่ได้นั้น ท่านว่าไม่ให้เกินห้าปี นับแต่วันคำพิพากษาลงถึงที่สุด
- (๗) บุคคลที่หูหนวก เป็นใบ้ หรือจกษบอดทั้งสองข้าง
- (๘) บุคคลผู้ไม่รู้ภาษาของผู้ทำพินัยกรรม
- (๙) บุคคลผู้อยู่ในสถานที่หรือใต้บังคับบัญชาของนายอำเภอตะพะาะในกรณีซึ่งพินัยกรรมนั้นได้ทำขึ้นตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ และ ๘

มาตรา ๒๑ พันัยกรรมซึ่งได้ทำขึ้นตามแบบตั้งบัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓, ๑๔, ๑๕ (วรรค ๓) นั้น ท่านว่าความสมบูรณ์สิ้นไปเมื่อพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่ผู้ทำพันัยกรรมสามารถทำพันัยกรรมตามแบบอื่นที่บัญญัติไว้ในกฎหมายได้

มาตรา ๒๒ เมื่อบุคคลอื่นนอกจากผู้ทำพันัยกรรมได้เขียนข้อความแห่งพันัยกรรมตามเงื่อนไขที่กฎหมายยอมให้ทำได้ บุคคลนั้นต้องแสดงข้อความเช่นนั้น และลงลายมือชื่อของตนทั้งระบุว่า "ผู้เขียน" ต่อท้าย

ถ้าบุคคลนั้นเป็นพะยานด้วย ท่านให้เขียนข้อความระบุว่าตนเป็นพะยานไว้ต่อท้ายลายมือชื่อของตนด้วย

มาตรา ๒๓ บุคคลสองคนหรือมากกว่านั้นจะทำพันัยกรรมโดยเอกสารฉบับเดียวกันไม่ได้

มาตรา ๒๔ ภายในบังคับแห่งมาตรา ๑๑ พันัยกรรมหรือข้อความในพันัยกรรมนั้น ท่านว่าเป็นโมฆะ ถ้ามิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งมาตรา ๔ ถึง ๗, ๘, ๑๐, ๑๓, ๑๔, ๑๖, ๑๗, ๑๘, ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาและควบคุมวิธีการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

วันที่ ๕ เมษายน ๒๔๗๖ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๐ หน้า ๒๗

กฏกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
แล้วให้ใช้บังคับได้

ประกาศมา ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๕
เป็นปีที่ ๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พระยามโนปกรณนิติธาดา

นายกรัฐมนตรี